

เทศน์ที่ธรรมศาสตร์รังสิต ครั้งที่ ๑ ไฟล์ที่ ๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๐

ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

อันนี้มันเป็นปัญหามานาน แล้วเป็นปัญหายึดเชื่อมาก มันยึดเชื่อเพราะคนไม่เข้าใจไง มันยึดเชื่อเพราะว่าโลกนี้เขาเข้าใจไปว่าปัญญาคือปัญญา แต่ถ้าใครไม่เคยปฏิบัตินะจะไม่เข้าใจเรื่องนี้เลย ทุกคนรู้ว่าปัญญากับไม่มีปัญญาคิดเป็นแค่นี้ละ ว่าคนที่ใช้ความคิดคือปัญญาทั้งหมด แล้วก็เข้าใจว่านั่นคือปัญญา แล้วก็เถียงกันหน้าดำหน้าแดงนะ

แต่ถ้าใครปฏิบัติแล้ว พระพุทธเจ้าบอกว่าสุตมยปัญญาคือการศึกษา เราศึกษานี้คือสุตมยปัญญา จินตมยปัญญา เห็นไหม แล้วไม่ยากพูดคำนี้ละ เพราะอินส์ไตน์บอกว่าจินตนาการสำคัญกว่าความรู้ นี่เป็นโคลกของอินส์ไตน์ จินตนาการสำคัญกว่าความรู้ เพราะอินส์ไตน์เขาคิดขึ้นมา เพราะเขาใช้ตั้งจินตนาการก่อนไง แล้วเขาคิดกันมาเป็นทฤษฎีสัมพัทธอะไรของเขา เห็นไหม สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา อินส์ไตน์เขาพูดเองว่าจินตนาการสำคัญกว่าความรู้ด้วย แล้วบอกว่า ถ้าเขาเลือกได้ เขาจะนับถือศาสนาพุทธ เพราะศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งเหตุผล แต่เขาเป็นชาวคริสต์นะ เราจะบอกว่าอินส์ไตน์มีความรู้ขนาดไหนก็แล้วแต่นะ

อินส์ไตน์ตายไปพร้อมกับความเศร้าหมอง ตายไปพร้อมกับความติดข้อง เพราะเขายังต้องลึงเลตงสัยในเรื่องจิต เพราะเขาเข้าใจเรื่องจิตไม่ได้ นี่จินตมยปัญญาไง แล้วก็ภาวนามยปัญญา เพราะว่าหลงตาเคยพูดให้ฟัง บอกตอนที่ทำสังคายนาทงฝ่ายวิชาการเขาสังคายนาพระไตรปิฎก แล้วบอกว่าภาวนามยปัญญานี้ น่าจะตัดทิ้งเพราะว่าอธิบายไม่ได้ เพราะว่าเขาทำสังคายนากันซะใหม่ แล้วทางวิชาการเขาต้องเข้าใจหมดซะใหม่ เขาถึงเอามาลงไว้ในพระไตรปิฎก แล้วสิ่งนี้เป็นสิ่งที่เขาเข้าใจด้วยไม่ได้ แล้วอธิบายไม่ได้ นี่ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการภาวนา ทีนี้ปัญญาที่เกิดจากการภาวนามันไม่มีตัวตน ไม่มีตัวตนนะ จะพูดอย่างนี้เลย ถ้ามีตัวตนมรรคมันสามัคคีไม่ได้ เพราะอะไรรู้

ไหม เพราะไอ้ตัวตนนี่มันไปขวางไว้ คนภวานาไม่เป็นบอกว่ารอค ๘ รวมแล้วเป็นหนึ่ง ไม่ได้ รวมเป็นหนึ่ง หนึ่งนั้นแหละคือตัวตน

มรรคสามัคคีมันเป็นนามธรรม แล้วมันเป็นสมบัติที่มันเป็นนามธรรมเหมือน พายุที่พัดมา เฮอร์ริเคนมันเข้ามา มันกวาดทวีปไปทั้งทวีปเลย แล้วมันอยู่ไหน มันหายไปไหน แล้วเวลามันพัดเข้ามาบ้านเรือนพังราบไปหมดเลย แล้วมันไปไหน ขนาดนี้มันเป็น พายุที่เห็นๆ กันอยู่นะ มันยังเกิดแล้วมันยังดับไปเลย แล้วถ้าเราถ่ายหนังไว้ ถ่ายวิดีโอไว้ เราจะเห็นภาพของมัน แต่อันนี้เรารู้ใช่ไหม พายุเกิดเพราะอะไร เห็นไหม ความร้อน ความร้อน ลมมันหมุน ปัญญา มันต่างกันอย่างไร มันถึงเป็นปัญหาใจ เป็นปัญหาว่าคนเรานี้ จิตนิสัย แล้วก็อ่านพระไตรปิฎกใจ อ่านพระไตรปิฎกถึงไม่เข้าใจ แล้วเราก็ไม่เข้าใจ เรื่องนี้มาก่อน แต่พอเราปฏิบัติแล้วเราไปเปิดพระไตรปิฎกอ่าน เราก็เจอปัญหานี้ เราถึงบอกว่าปัญหานี้ปัญหาหญาปากคอกเลย ปัญหาเง่า ปัญหาต่างๆ แต่ชาวพุทธเอามาเถียงกันจะเป็นจะตาย

ถาม : ถ้าจิตเดิมเป็นจิตที่ฟ่องใสอยู่แล้ว หมายความว่าจิตนั้นไม่มีกิเลสใช่ไหมครับ เมื่อจิตเดิมไม่มีกิเลสแล้ว เป็นนิพพานแล้ว จิตปัจจุบันนี้ จิตปัจจุบันมีกิเลสได้อย่างไร

ตอบ : ปัญหานี้มันมาก จิตเดิมแท้ที่ฟ่องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้ที่ฟ่องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส ไปเปิดพระไตรปิฎกดูได้เลย เราจำเล่ม จำหน้าไม่ได้เท่านั้น แต่พระไตรปิฎกเราอ่านมาหมดแล้ว จิตเดิมแท้ที่ฟ่องใส จิตเดิมแท้ที่หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้ที่ฟ่องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส คำว่าข้ามพ้นกิเลส มันเป็นกิเลสอยู่หรือเปล่ามันถึงข้ามพ้นกิเลส จิตเดิมแท้คือตัวกิเลส จิตเดิมแท้คืออวิชชา แล้วไม่มีใครเคยเห็นมันด้วย จิตเดิมแท้ที่ตัวกิเลสชัดๆ เลย แล้วอย่างที่พูดเมื่อกี้ที่ว่ามันยังมีอีกอีก ก็คือว่าเกิดตาย เกิดตายที่ไม่รู้ว่าเกิดตาย เกิดตายที่ไม่รู้จักอดีตชาติได้ จำอดีตชาติไม่ได้ก็ตรงนี้ไง ตรงที่เราศึกษากันนี้ ตอนนี้นะเราศึกษาเป็นด็อกเตอร์เลย เราตายไปแล้วไปเกิดใหม่ ด็อกเตอร์ไปกับเราไหม ไปเกิดใหม่ไม่ต้องเรียนด็อกเตอร์มันออกมาจากท้องแม่มาคือด็อกเตอร์มันมีมาด้วยเลย ไม่มี ด็อกเตอร์ตายไปเกิดเป็นทารก นี่ก็เหมือนกันการศึกษาในชาติปัจจุบันนี้มันศึกษามันอยู่กับเรานี้ เดียวนี้เป็นด็อกเตอร์ ถ้าตายไปแล้วนะ

การศึกษานี้ศึกษาโดยสมอง ใจใหม่ สถิติเราศึกษาโดยสมอง สมองจามา ทางวิชาการทั้งหมดต้องเกิดโดยสมองใจใหม่ แล้วสมองคิดมา สมองจามา มันก็ในปัจจุบันนี้ไง เราคิดถึง.. โทษนะ เราคิดถึงผู้ปกครองเราได้ใหม่ คิดถึงลูกเราได้ใหม่ คิดถึงสมบัติเราได้ใหม่ คิดได้หมดใจใหม่ เพราะอะไร เพราะเราคิดได้ในปัจจุบันนี้ไง เราคิดถึงชาติที่แล้วได้ใหม่ ไม่ได้ คิดถึงชาติอนาคตได้ใหม่ ไม่ได้เพราะมันคนละมิติ มันคนละมิติ มันคิดถึงกันไม่ได้

แล้วถ้าจิตนี้ข้ามมิติได้อย่างไร จิตมันข้ามมิตินี้ อันนี้ ในปัจจุบันนี้ เราบอกกางร่มในปัจจุบันนี้กางร่มหมดเลยเพราะ กันร่ม พอกางร่มไป ร่มมันกางออกไปใจใหม่ ในร่มนี้มันก็มีรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ชั้น ๕ ใจ ชั้น ๕ คือกางร่มออกไป พอกางร่มออกไป ร่มมันเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ใจ มนุษย์มีธาตุ ๔ และชั้น ๕ มันเป็นธรรมชาติของมัน แล้วชั้น ๕ นี้เห็นใหม่ มันเกิดดับจากจิต ไม่ใช่จิตเห็นใหม่ เกิดจากจิต ถ้าชั้น ๕ นี้มันตายตัวนะเรียนมานี้จะจำได้หมดเลย จะไม่ลืมอะไรเลย แต่นี้เดี๋ยวก็ต้องเปิดห้องสมุดประจำเลย ลืมประจำ ใจมันลืม อ้าว ก็มันเกิดดับ ไม่ใช่ใจ ขณะที่เราศึกษามาเราจำมาแล้วมันยังลืมเลย แต่ลืมนี่มันยังฟื้นได้เพราะอะไร เพราะมันเป็นปัจจุบันนี้ใจใหม่ แล้วเวลามันตายไป เวลาตายนะ จิตเดิมแท้ใจ อนุสัย อนุสัย ๓ เห็นใหม่ ภาวสะ พอมันตายไป มันตายไปปั๊บ ถ้าชั้น ๕ นี้ละ ถ้าชั้น ๕ ร่มเรากางตลอดเวลา เวลาเราเกิดเป็นมนุษย์ ตายจากมนุษย์ ก็เกิดเป็นมนุษย์ เกิดตายเป็นมนุษย์ตลอดไป ใจใหม่

เวลาเกิดเป็นเทวดามันไม่มีร่างกายมนุษย์แล้ว ไปเกิดเป็นพรหมนี้ ร่มไม่มีแล้วมีแต่กันร่ม ก็มันชั้นเดียว อาหารของพรหมคือผัสสะ ผัสสะนี่คืออาหารของเขา ความกระทบ แล้วเทวดานี้มันเป็นวิญญาณหาร วิญญาณหารคือเป็นทิพย์ เรานี้กสิ เรานี้กนิ เพราะว่าเรารู้ข้อมูลเราถึงนี่ได้ใจใหม่ แต่เทวดามันไม่มีข้อมูล แล้วคูสิ พันเอก..... เขาบอกเลยเห็นใหม่ ตายไปแล้วไปเจออมบาล คนที่ไม่ใส่น้ำจะไม่ได้กินน้ำ เทวดาเขาไม่กินน้ำอย่างนี้หรือก น้ำนี้เขาเอาไว้ลื่นกระทบ น้ำทิพย์ของเทวดาเขาไม่กินอย่างนี้ คนมันไปเห็นแค่จุดใดจุดหนึ่งแล้วเอามาไม้กัน เพราะมันไม่เห็นรอบของวิญญะใจ

ถ้าเป็นเทวดาเขาไม่มีร่างกาย เขาไม่ต้องกินตรงนี้ไง แล้วพอจิตเวลามันตาย เวลาจะตายเห็นใหม่ เพราะออกมาร่มมันกางแล้วเป็นเราละ แล้วถ้าเป็นเทวดาเขาก็เป็นชั้น ๔

เพราะเขาไม่มีร่างกาย แต่เขาเป็นทิพย์ ชั้น ๕ เหมือนกัน แต่ชั้น ๕ รูปเป็นทิพย์ รูปที่เป็นทิพย์ รูปที่เป็นโลก รูปที่เป็นทิพย์ แล้วชั้น ๑ เห็นไหม โดยธรรมชาติจิตมันเป็นอย่างนี้ จิตมีกิเลสทั้งหมด จิตเดิมแท้นั้นละตัวกิเลส นั้น โศตรกิเลสเลย เพราะอะไร เพราะนั่นคือปุ๊กกิเลสนะ อ้าว ไม่เคยปฏิบัติไม่รู้นะ หลานกิเลสก็คือพิจารณาสักกายทิฎฐิ เห็นตามความเป็นจริง ชั้นเป็นชั้น จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ นี่ มันแยกออกไปนี้ โสคาบัน หลานกิเลสเท่านั้นเอง แค่นี้ฆ่าหลานมันนะ ยังไม่เจอพ่อแม่ ยังไม่เจอปู่มันนะ เพราะอะไร เพราะไปเจอปู่มันนะ มันไปเจอสภิกาละ มันเข้าไป เวลาเราพิจารณาไปกายเป็นโพธิ จิตเป็นกระจกใส มันแยกออกกระหว่างจิตกับกาย จิตมันแยกออกไปเลย คำว่าแยกออกนี่นะ ไม่ใช่แยก...

พูดอย่างนี้มันเป็นทฤษฎีนะ มันเป็นเหมือนกับ ไข่ พูดอย่างนี้ปีบนะ ไข่ท่านม้วยสร้างหนังได้เลย แล้วพอไปแยกนะมันก็เป็นหนังขึ้นมา มันไม่ใช่เป็นการแก้กิเลสไข่ใหม่ แต่ถ้าแก้กิเลสมันเป็นภายใน เป็นภายใน แต่เนี่ยเอามาเปรียบเทียบกับให้เห็นใจว่าพ่อแม่แยกขึ้นมาภายในจิตแยกออกจากกันนั้นละสภิกา โลกนี้ราบเป็นหน้ากลองเลย แล้วย้อนกลับไป

พอย้อนกลับไปปีบมันก็ไปเจอความพอใจ กามฉันทะ กามฉันทะเป็นต้นเหตุให้เกิดกามราคะ เพราะไม่มีความพอใจนะ ถ้าข้อมูลนี้เป็นของตายตัวนะ ผู้หญิงกับผู้ชายถ้ามีคู่กันแล้วนะจะรักกันตลอดชีวิตเลย ทำไมมันมีคน ๒ มีคนที่สามมีคน ๑๐ ทำไมข้อมูลมันเปลี่ยนไปเรื่อยๆ ละ พอตรงนี้แยกปีบ ถ้าตรงนี้มันแยกโดยธรรมชาตินะ ว่างๆ ว่างๆ เห็นไหม พระอนาคา ว่าง ไปอยู่ในเรือนว่างๆ เราอยู่ในเรือนว่าง เรายังมีอยู่ ว่างนี้ว่างหมดเลย แต่เราไปอยู่ขวางไว้ละ นี่ตัววิชา แล้วการแก้มันแก้มา..ภพชาติมันแก้มาซับซ้อนมากนะ

โดยข้อเท็จจริงนี้ คนที่จะเห็นจิตเดิมแท้ได้ต้องเป็นอรหัตตมรรค นี้ไง ผู้ที่ปฏิบัติแล้วจะไปติดกันตรงนี้ ที่หลวงตาท่านไปแก้อยู่บ่อยๆ ก็ไปแก้ตรงนี้ไง เอาวามา พอว่ามาถึงตรงนี้ปีบหมดแล้ว หมดแล้วเพราะอะไร เพราะชั้น ๕ กับจิตนี้มันล้างได้ มันดับมือ ๒ ข้าง แต่พ่อแม่ล้างหมดแล้ว มือเดียวจะล้างอย่างไร กูทำอย่างไร จะฆ่ามันจะทำอย่างไร ตัวจิตเดิมแท้นี้จะฆ่ามันอย่างไร อรหัตตมรรคนี้ไง สติร้อยเปอร์เซ็นต์

จิตเดิมแท้ที่ส่องใส แต่การส่องใสเนี่ยมันส่องใสได้เยอะเยอะเลย โยมทำความเข้าใจ สงบกัน กำหนดพุทโธ พุทโธ เวลาสงบจิตนี้ใสหมดเลย ใสแบบนี้เนี่ย มันใสแบบนี้หมด แล้วถ้าใสแบบนี้เนี่ย ถ้าจิตเรามันสงบได้ขนาดนี้เนี่ยจะใสมากเลย ถ้าคราวหน้าสงบกว่านี้ ใสกว่านี้อีก ใสแน่นอนเลย ความใสเนี่ยใสมันก็มีหลายระดับ ใสอย่างนี้ ใสอนิจจัง ใสนิमित เพราะอะไร เพราะจิตไปเห็น ไม่ใช่ตัวจิตใส ไอ้ที่ว่าจิตส่องใสเนี่ย ไลท์ทั้งนั้นละ มันไม่เคย เห็นใส เห็นใส มาสิ ใครเห็น เห็นอย่างไร

จิตเดิมแท้ที่ส่องใสเนี่ยมันอยู่ในพระไตรปิฎก แล้วเรามาทำกันเนี่ยมัน.. แวนใสใหม่ แก้วใสใหม่ มันเห็นภาพไป พอเห็นภาพก็ใสบ้าง ไม่ใส อย่าไปเชื่อ เป็นกรรม เป็นไป ไม่ได้ เป็นไปไม่ได้ เพราะโยมนะ โยมอยู่ที่สถานศึกษาเนี่ย โยมจะจับต้อกเตอร์กันเนี่ย โยมเรียนกันรากลือคเลยเห็นใหม่ เรียนจับต้อกเตอร์ เรียนรากลือคเลยเห็นใหม่ คือมันทุกซ์ มันยากกว่าจะจับใสใหม่ แล้วมันมาจากไหน มันเดินผ่านมามันบอกจับต้อกเตอร์ โยมเชื่อใหม่

นี่ก็เหมือนกัน ส่องใส ส่องใส มึงทำอะไรมาส่องใส เห็นเดินเฉียดมาเมื่อก็บอก ส่องใส พระอาทิตย์ก็ส่องใส มันเป็นโหวหาร ชาวพุทธเนี่ยมันไม่มีตรงนี้จับ ไม่มีเครื่อง ทดสอบใจ ไอ้พระหน้าด้านมันถึงหากินกันใจ ไอ้คนที่หากินนั้นละไอ้พระหน้าด้าน มันส่องใส มันส่องใสอย่างไร มันไม่ใช่ของงายๆ นะ ไอ้ที่เราใสๆ กันอยู่เนี่ยมันใสโดยสมาธิ บางทีพวกโยมก็ทำได้ แล้วทำได้เนี่ยอะไรรู้ใหม่ สัมหล่น พอพุทโธ พุทโธ มันสงบ โอ๊ย ใสหมดเลย ดีใจมากเลย ครั้งหนึ่งในชีวิตได้หนเดียว อย่างนี้ก็มี เปล่า มีก็คือมีสิ เพราะจิต เนี่ยมันมหัศจรรย์มาก จิตของเรานี้มันมหัศจรรย์จริงๆ นะ แล้วเราปฏิบัติมามันฟันฝ่า อุปสรรคมานี้

ครูบาอาจารย์ท่านพูดทุกองค์นะ ธรรมะนี้ฟากตาย เอาชีวิตนี้แลกมันมา แล้วกูไม่ เห็นมันทำอะไรกันเลย ใสๆ พระอาทิตย์ก็ใส นี่ก็ใส คูสิเปิดใสหมดเลย คำว่าส่องใสๆ นี้ภาษาเรานะ ภาษาธรรมะ ภาษานักปฏิบัติมันสูงส่งมากนะ ตอนเนี่ยมันเป็นภาษา ภาษาเรานี้ถ้าเราไม่เชื่อสิ่งใด เราก็จะดูถูกดูแคลน พอเราดูถูกดูแคลนเราก็พูดหยาบหมิ่น พอพูด หยาบหมิ่น มันพูดด้วยกิเลสใจ แต่ไม่ได้คิดถึงคนที่เขาทะนุถนอม เขารักษาของเขา คนที่ ทะนุถนอมรักษานะ เขารักษาทั่วทั้งชีวิตนะ เขาเอาชีวิตของเขาแลกมา

ดูสิ อย่างประเทศชาติเรานี้ พวกบรรพบุรุษเอาเลือดเนื้อแลกชีวิตประเทศชาตินี้มา ให้อันเกิดมาในประเทศชาตินี้มันบอกว่าง่ายๆ แล้วมันจะล้างผลาญกัน แต่คนที่เขา ทะนุถนอมประเทศชาตินี้มา เขาฟันฝ่ามา เขาสละทั้งชีวิตกันมา ในการประพฤติปฏิบัติ นะ ถ้าครูบาอาจารย์ของเราะ ไม่ทำกันจริงจังนะ ให้อธิบายอย่างนี้ ไซ้ อย่างเราปูพื้นมาตั้ง ที่แรกไซ้ใหม่ว่า สุตมยปัญญาไซ้ใหม่ ปัญญาของคน ปัญญาของคนมันมีหลายระดับ มี หลายชั้น แม้แต่จรวดก็เหมือนกันนะ บางคน โทษนะ จรวดก็ทำงานไม่เป็น จรวดก็ตั้งต้องก็มี อ้าว เรียนภาษาสันสกฤตก็ยังไม่ดีเลย แล้วก็เอามาวิเคราะห์ศาสนา กัน เราจะบอกว่า ที่มันเป็นปัญหานี้เป็นปัญหาจากฝ่ายปริยัติ เขาโต้แย้งตรงนี้ไฉนว่าจิต เดิมแท้ที่ส่องใส ถ้าจิตส่องใสคือนิพพาน ก็มันไม่ใช่นิพพาน

ถ้านิพพานนะ หลอดไฟในเมืองไทยนี่นิพพานหมดเลย อ้าว มันไม่ใช่นิพพาน แต่ เพราะความไม่เข้าใจในภาษาแล้วไปอ่านไป ไปอ่านพระไตรปิฎกมาแล้วไง จิตเดิมแท้ที่ ส่องใส ส่องใสก็คือนิพพาน แล้วใครบอกมันล่ะ แล้วมันเรียนมาทำไม เรียนธรรมะก็สงสัย ธรรมะนะ เรียนธรรมะแท้ๆ ๘ ประโยค ร้อยประโยคเขาก็สงสัยธรรมะ มันไม่ใช่นิพพาน จิตเดิมแท้ที่ส่องใส ส่องใสเพราะมันเป็นจิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่เป็นผู้ หมองไปด้วยกิเลส จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลสด้วยสัมมาทิฐิ ด้วยความเห็นชอบ ถ้าไม่มีสัมมาทิฐิ จิตเดิมแท้พอมันสงบเข้าไปแล้ว มันก็มีฤทธิ์มีเดช มันก็ทำลายเขา เทวทัตเหาะเหินเดินฟ้ายังคิดทำลายพระพุทธเจ้าเลย ส่องใสใหม่ ส่องใส ทำไมคิดฆ่าพระพุทธเจ้า จ้างคน ไปยิงไป

จิตส่องใสมีประโยชน์อะไร จิตส่องใสมันมีพลังงาน แต่ต้องเป็นสัมมา เราปูพื้น มาตั้งแต่ที่แรกเลย สัมมาหรือมิจฉาไม่ได้ยินหรือเมื่อไหร่ ถ้าเป็นมิจฉา เงิน ถ้าเป็นสัมมา เงินพวกเราจะไปเป็นประโยชน์กับชีวิตของเรา จะเป็นประโยชน์กับประเทศชาติ จะเป็น ประโยชน์กับครอบครัว ถ้าเงินนี้ไปอยู่ในมือมิจฉานะ เงินนี้มันได้มานะ ปปง. มันยึด หมดเลยเพราะเงินนี้ ยึดนี้ธรรมดานะ ถ้ามันไปทำลายเขา มันไปจ้างเขาฆ่าคน คนมีเงินมี ทองนะให้เงินลูก ลูกไปซื้อยาเสพติดมาเสพ เสียคนเพราะเงินใหม่ มีเงินมีทองเข้าบ่อน เล่นจนเสียคนไปเลย เงินทำให้คนเสียคนใหม่

จิตส่องใสก็เหมือนกัน ตัวส่องใสคือตัวพลังงาน แต่คนใช้ไปทางบวกหรือลบ เพราะเข้าถึงส่องใสนี้ได้ เพราะทุกคนมีจิต คนที่นั่งอยู่ที่นี่มีต้นทุนเสมอกันหมดเลย ด้วย

ตัวพลังงาน แล้วตัวพลังงานนี้ ถ้าคนทำเป็น ตัวพลังงานนี้จะทำให้สะอาด ผ่องใสไม่สะอาดนะ ผ่องใสยังไม่สะอาด ผ่องใสคือตัววิชา หลวงตาเทศน์ไว้ในธรรมชุดเตรียมพร้อม ว่าจิตผ่องใสคือวิชา ไปเปิดดูได้เลย ครูบาอาจารย์ที่จะรู้จริงจะผ่านนี้มาแล้วไง นี่คือขั้นตอนของการผ่าน คนจะมาที่นี้ มาถึงกรุงเทพหรือมาถึงสระบุรี เขาบอกถึงที่นี้แล้ว เอ็งเชื่อไหม เป็นไปไม่ได้ใช่ไหม แล้วนี่ผ่องใสมันก็อยู่กรุงเทพฯ แล้วจะมานั่งนี้ได้ไง เพราะตัวผ่องใสคือตัวพลังงาน แล้วตัวพลังงานนี้มันจะสะอาด มันจะไม่เกิดหรือ

ว่ามาสิ นี่เพราะมันคิดโดยประสาเด็กๆ เลยนะ คิดว่าผ่องใสคือสะอาด เพราะคิดด้วยสามัญสำนึกไง เสื้อผ้ามันสกปรก ซักมันก็สะอาดใช่ไหม แล้วสะอาดก็คือสะอาดไง สะอาดมันก็มีตัวมันนะ นี่ไงตัวภพ เราถึงพูดกันว่าภพนี้เขาต้องไปแก้กันที่ทะเบียนบ้านไง ตัวชาติ ตัวชาติมันอยู่ตัวพลังงานนี่นะ ตัวภพนี้สำคัญมาก เพราะมีตัวภพ จรวดยิงออกไปจากไหน ยิงออกไปจากฐาน ความคิดออกจากไหนถ้าไม่ออกจากภพ ถ้าไม่ออกจากภพนะความคิดไม่มีเลย อะไรก็ไม่มี เพราะมีตัวภพนี้ คิดถึงบ้านก็มาจากภพ คิดถึงลูก คิดถึงเมีย คิดถึงเงิน คิดถึงทองมาจากฐานอันนี้ทั้งนั้นนะ

แต่ทุกคนไม่เคยเห็นมัน ทั่วๆ ที่มันอยู่กับเรานะ ทุกคนไม่เคยเห็น อรหัตตมรรคถึงจะเห็นมัน นี่ไงถึงบอกว่ากัณฑ์ของวิชานี้ยากแล้ว แต่ไม่มีใครเคยเห็นนะ ลูกมันยังสู้ไม่ไหวเลย วิชาเราไปคิดกันว่าวิชาคือความไม่รู้ วิชาโธ้ย นกแก้วนกขุนทอง จริงๆ นะ นกแก้วนกขุนทองมันเรียกพ่อเรียกแม่นะแล้วมันได้กล้วย มันนี่กล้วยคือพ่อแม่ นะ พูดพ่อแม่เสร็จได้กล้วยทุกทีเลย โธ้เรารู้ว่าพ่อแม่คือพ่อแม่ใช่ไหม มันบอกพ่อแม่เขาจะให้อาหารมันไง มันจะตีความว่าพ่อแม่คือกล้วยนะ นกแก้วนกขุนทองก็มันไม่รู้หรือว่าพ่อแม่คืออะไร แต่ถ้าพูดคำนี้ที่ไรได้รางวัลทุกที

ปรีดิ์เป็นอย่งนั้นนะ ไม่ใช่ดูถูกนะ เพราะอะไร เวลาพูดถึงผู้ประพฤติปฏิบัติจะกราบพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ด้วยหัวใจ เพราะว่าพระพุทธ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม สาวก อริยะสาวก ครูบาอาจารย์เราก็ปฏิบัติจนรู้ธรรม นี่ธรรมะคือธรรมะที่พระพุทธเจ้าแสดงออกมาในพระไตรปิฎก พระไตรปิฎกมันเหมือนกับ โยมจะบอกว่าแสงของพระอาทิตย์มันจะมีแร่ธาตุอะไรบ้าง เห็นไหม แล้วโยมก็ทำเป็นวิชาการ แล้วเขาก็ไปเรียนวิชาการนะ แต่เขาไม่รู้จักแสงอาทิตย์

นี่ก็เหมือนกัน ในพระไตรปิฎกนี่นะ มันเป็นวิธีการไง เพราะว่าใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เราเห็นความมหัศจรรย์ของมันทั้งหมด แล้วนี่เทศนาว่าการ พระพุทธเจ้ากับพระปัจเจกพุทธเจ้าต่างกันตรงนี้ พระปัจเจกพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ แต่ไม่สามารถบัญญัติคือทำวิชาการนี้ออกมา แต่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมโดยชอบแล้วสามารถบัญญัติเป็นพระไตรปิฎกเป็นบาลี เห็นไหม บัญญัติเป็นวิชาการออกมา บัญญัติศัพท์ได้ บัญญัติศัพท์ได้ว่า ในความคิดเรามันมีรูปคือ ความรู้สึกเรามันเป็นความคิด มีเวทนา ความรับรู้หรือชั่ว มีสัญญาคือข้อมูลจะคิดต่อไป มีสังขารที่มันปรุงแต่งต่อ มีวิญญาณ วิญญาณคือสิ่งที่เชื่อม เชื่อมให้ความคิดหมุนไปได้

ท่านบัญญัติมา พอบัญญัติขึ้นมาก็วางแบบมาแล้วเราก็ไปเรียนบัญญัตินั้นแล้วก็เอาตัวบัญญัตินั้นว่าเป็นธรรม มันเป็นไปได้อย่างไร เพราะมันเป็นวิธีการเข้าไปหาความรู้สึกเรา ในพระไตรปิฎกเป็นวิธีการทั้งหมด ไม่มีเป้าหมายเพราะนิพพานเขียนมาเป็นนิพพานไม่ได้ ก็นิพพานเขียนไม่ได้ มันก็สมมุติอันหนึ่ง ถ้าเขียนนิพพานว่าเป็นอย่างนี้ๆ นะ ขนาดไม่ได้เขียนยังเขียนว่านิพพานเป็นธรรมกาย เป็น... บ้า.. ขนาดไม่ได้เขียนมันยังคู่เลย แล้วถ้าเขียนเหมือนกฎหมายเขียนแล้วตีความนะ สงสัยต้องเกิดสงครามเพื่อเขาว่าใครถูก ตีความเสร็จแล้วลงก็ไม่ได้ สงครามต้อง แต่วางไว้เป็นวิธีการแล้วถ้าใครถึงเป้าหมายแล้วเหมือนกันหมด

จิตเดิมแท้นี้ไม่ใช่นิพพาน จิตเดิมแท้นี้เป็นแรงงานปฐม ต้นของแรงงานเลย ต้นของกิเลส ที่มาเกิดมาตายกันก็ตัวนี้แหละ เขาเรียกว่าวิญญาณปฏิสนธิ วิญญาณปฏิสนธิกับวิญญาณรับรู้ ขณะที่โยมฟังอยู่นี้เขาเรียกว่าโสตวิญญาณ โสตประสาทใจ โสตคือหู แล้วกระทบกับเสียง แล้วมีใจรับรู้ เกิดความรู้สึกขึ้น วิญญาณนี้เกิดจากโสตวิญญาณ ตาเห็นรูป มันจักขุวิญญาณนะ สัมผัสโดยจมูก ฆานะวิญญาณ วิญญาณในชั้น ๕ นี่ วิญญาณอายตนะ ใจ แล้วถามว่าพระอรหันต์อยู่ที่ไหน พระอรหันต์อยู่ในอายตนะอายตนะนี้มันเป็นเปลือก แต่ใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันมีเปลือก แล้วจะบอกว่าเห็นไหม ที่บอกว่าพระอรหันต์กับปุถุชนมันก็มีร่าง กินถ่ายเหมือนกันเห็นไหม กินถ่ายอันหนึ่งเป็นกินถ่ายโดยธรรมชาติ กินถ่ายอันหนึ่งกินถ่ายโดยความสะอาดบริสุทธิ์

ฉะนั้นไอ้ตัวพลังงานตัวนี้ ตัวที่ว่าจิตปฏิสนธิ เวลาตายมันจะหดเข้ามาที่นี้ จิตของเราออกมาแล้วเราปฏิสนธิปั๊บบันก็ได้อภ มนุษย์สมบัติ พอได้ภพปั๊บบันก็ธรรมชาติของมัน พอโอปปาติกะเห็นใหม่ ไปเกิดเป็นเทวดาปั๊บบัน ขณะเกิดปั๊บบันเปลี่ยนภพ พอเปลี่ยนภพก็เปลี่ยนสถานะ เพราะอะไร เพราะมันไปจากไอ้ตัวนี้ จากไอ้จิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้ ผ่องใสของมันเปลี่ยนสถานะปั๊บบัน เหมือนกับเรา วันนี้โยมออกมาซูดง โยมซูดงโยมก็เป็นที่ โยมออกมาเป็นซูดงนักกีฬาโยมก็นักกีฬา เห็นใหม่ พอจิตออกง จิตเสวยภพอะไร นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราออกจากบ้านแต่งซูดงอะไร แต่งซูดงทำงาน เราก้ไปทำงาน แต่งซูดงเล่นกีฬา เราก้เป็นนักกีฬา แต่งซูดงอะไร

แต่เวลาจิตมันออก เวลาออก มันเกิด เวลาปฏิสนธิจิต ถ้าพูดอย่างนี้ไป เคี้ยวไปถึงได้กลับมาเลย โอ้โฮ อย่างนั้นก็เป็นของง่าย ๆ อย่างนี้หรือ ไอ้นี้พูดเปรียบเทียบ พูดให้เห็นภาพหรือก แต่ถ้าจะเอารายละเอียดคลิกกว่านี้ก็ให้ถามปัญหา

จิตเดิมแท้ไม่ใช่ ปัญหาเนาะเป็นปัญหาเกิดมาจากฝ่ายปริยัติ เมื่อประมาณ ๑๐ปีที่แล้ว โอ้โฮ ออกวิทย์ ๒ ฝ่ายโต้กันเลยว่า จิตเดิมแท้ที่ผ่องใสคือจิตเดิมแท้ต้องไม่มาเกิดฝ่ายหนึ่งจิตเดิมแท้ที่ตมต้องนิพพานไป แล้วอีกฝ่ายหนึ่งบอกจิตเดิมแท้ไม่ใช่นิพพานแล้วมันมาเกิดได้อย่างไร แล้วอะไรมาเกิด เขาวานนิพพานแล้วจะมานั่งเกิดกันอยู่ที่นี่หรือนิพพานนั่งกันนี้เต็มเลย มันเป็นตัวเกิด ที่นี้การเกิดตัวจิต ตัววิญญาณมันถึง โอ้โฮ เวลาไปเกิดในครรภ์แล้วไปนั่งทุกข์อยู่ ๕ เดือน แล้วคิดขณะอยู่ในครรภ์แม่กินเผ็ดนะ โอ้โฮ มันร้อน สายอยู่ในนั้น ไปไหนก็ไม่ได้ก็อยู่ในครรภ์ ๕ เดือนนะ ถึงบอกว่าจะไปเกิดอีกใหม่ ถ้าไม่เกิดก็ต้องรักษา ไม่เกิดต้องตั้งใจ เกิด! เกิดแน่นอน เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะมันไม่อยู่ในการควบคุมของเราไป มันไม่อยู่ในการควบคุมนะ

มือเรานี้เนาะ ประสาทเราดีเราสั่งมือเราได้เลย แต่ตัวจิตมันไม่มีอวัยวะอะไร ไม่มีอะไรที่ควบคุมมันได้เลยนะ มันไปตามกระแสกรรม เราถึงเทศน์ที่วัดบ่อยมาก ว่าเวลาคนจะเป็นจะตายนะ ขนาดเราทำบุญมาขนาดไหนถ้าเวลาจะตาย เราไปคิดถึงสิ่งที่ไม่ดีแล้วจิตมันออกตรงสิ่งที่ไม่ดีเห็นใหม่ หลวงตาบอกว่าอย่างนี้ บอกว่าว้าวอยู่ในคอก วัวปากคอก ถ้าใครเปิดประตูก่อนมันออกก่อน เราอยู่ที่ไหน เราคิดถึงความรู้สึกตอนไหนออกคอกเกิดตรงนั้น ถึงให้หัดภาวนากัน คนตายโบราณสอนว่าให้คิดถึงพระ เราจะทำความไม่ดีมาบ้างก็แล้วแต่ ให้คิดถึงความดีก่อน ถ้าคิดถึงความดีก่อนเราได้สถานะนั้น

ก่อนคือเกิดในสิ่งที่ดีก่อน มันมีโอกาสได้ทำความดีก่อน เราทำความดีไว้ ความดีก็คือ
นิสัย

คูลี คนดีหรือคนชั่วแล้วแต่ บางคนในชั่วมันก็มีชั่วมกับชั่ว ในชั่วเป็นคนดีก็มี เห็น
ใหม่ นี่ก็เหมือนกัน ในการเกิดจิตนี้มันมหัศจรรย์มาก แล้วแค่นี้ละ แค่ควบคุมจิตเฉยๆ
ให้ตัวเองเกิดไปตายนะ แล้วยังจะเข้าไปชำระล้างมันให้สะอาดมันละ โอ เรียนหนังสือนี้
นะ งานเล็กๆ ปฏิบัตินี้ทุ่มกันทั้งชีวิต ต้องชนะมัน ชนะตัวเอง แล้วบอกว่าพระ ไอ้โ
บวชแล้วสบาย บวชแล้วไม่ทำงาน ก็ไอ้พระไม่ทำงานนี่ งานของพระมีเขาไม่ทำกันเอง

งานของพระ เกศา โลมา นขา ทันตา ตโจ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง นี่งานของพระ
แล้วเป็นงานในทางเดินจกรมนะ ไม่ใช่งานในโรงพยาบาล โรงพยาบาลนั้นวิชาชีพ ลูก
ศิษย์ โทษนะ ลูกศิษย์หมอมะ ไปวัดบอกหมอนี้ถูกฉกฉิบหายเลย ไม่รู้อะไรเลย พวก
หมอรู้ได้แต่เรื่องสรีระ เรื่องจิตนี้ไม่รู้ ไม่รู้ บอกว่ายอมรับ หัวเราะใหญ่ เพราะอะไร
เพราะหมอก็งง หมอก็ไม่เข้าใจชีวิต

ถ้าเราเข้าใจชีวิตนะ ชีวิตจะเดินไปราบเรียบตรงคิ้วเลย ทำไมชีวิตลุ่มๆ ดอนๆ ละ
แล้วเราดูพระเราสบายมากนะมีบาตรใบเดียว เข้าขึ้นมาก็มีข้าวกินทุกวัน ไม่สนกับใคร
ทั้งสิ้น รอวันตาย ถ้ามีข้าวตกบาตร กินข้าว กูกินข้าวเสร็จ กูรอตาย มันมีอะไร โลกนี้มี
อะไร โลกนี้คือละคร เกิดมาเพื่อมีสถานะมาทำความดีกัน เกิดมาเพื่อจะมีอะไรคิดไม่
คิดมือไป เกิดมานะแล้วตายไปนะมือเปล่าละ เกิดมาตายไป มือไม่มีอีกต่างหาก ดิตถ
ไปอีกต่างหาก เกิดมาเพื่อจะแก้ไข ตั้งแต่เกิดมาจนวันตายยังมีโอกาสอยู่ ไหนบอกว่าสามี
ภรรยารักกันมาก รักกันมาก ถ้ายังไม่ถึงวันตายอย่าเพิ่งไวใจนะ เพราะกิเลสมันเชื่อไม่ได้
ถ้าวันไหนตายแล้ว เอ้อ นั่นล่ะของเราแท้

ปัญหานี้มันมีมามาก เราเอง เราได้ยินมาตอนที่ได้อินเขาถึงกันกำลังปฏิบัติอยู่
แล้วพอดีปฏิบัติจนเข้าใจว่า ตอนนั้นก็ยังไม่เต็มทีหรอก แต่ก็เริ่มรู้พระไตรปิฎกแล้ว
เพราะหลวงตาท่านบอกว่าหลวงปู่มันรู้ตั้งหลายรอบ แล้วท่านก็รู้ใช่ไหม ท่านเป็นมหา
ด้วย เราเองว่า เรามัน โทษนะ ไม่ได้ว่านะ มันคิดว่าเราต้องทำงาน แล้วคนจะทำงานมัน
ต้องมีอาวุธบ้าง เราก็เลยไปรู้พระไตรปิฎก เราดูมา ๒ รอบนะ พอไปเปิดเห็นตรงนี้ มัน

เป็น ๒ บรรทัดในบาลี จิตเดิมแท้ที่ฟุ้งใส จิตเดิมแท้ที่หมองด้วยอุปกิเลส แล้วก็จิตเดิมแท้ที่ฟุ้งใส จิตเดิมแท้ที่เข้าสู่ขามพันกิเลส

พอเราไปอ่านก็เราเข้าใจ เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะเขามี ๒ บรรทัด แต่เขาเถียง บรรทัดบนบรรทัดเดียว แล้วบรรทัดล่างทำไมไม่เถียงล่ะ คือว่ามันตอบเสร็จอยู่ในนั้น แต่คนมันเอาแค่ที่ว่าถ้าพระไตรปิฎกถูกใจ ก็ว่าพระพุทธเจ้าเขียน ถ้าพระไตรปิฎกไม่ถูกใจก็บอกว่ามันแต่งเติมมา เขาออกกันอย่างนี้นะ ในพระไตรปิฎกนะ เดี่ยวรอบเย็นจะเทศน์ เรื่องนรกสวรรค์ ในพระไตรปิฎกนะ มันมี มันมีอะไรนะ ไอนรกสวรรค์นี่นะมีเทวดามา ฟังเทศน์ทั้งผู้พระไตรปิฎกเลย แล้วเขาบอกได้ไงว่านรกสวรรค์ไม่มี ถ้าบอกนะบอกว่า..... มันเขียนมา มันเขียนมาส่วนมันเขียนมาสิ แต่ความรู้สึกมึงเป็นหรือเปล่า ไอ้คำรามันเกี่ยวอะไรกับความรู้สึก กับที่มึงต้องเกิดต้องตาย ที่มึงต้องไปอยู่

ถ้าถูกใจล่ะก็ว่าพระพุทธเจ้าบอก ว่านี่ถูกต้อง ถ้าผิดแล้วไม่ใช่ ผิดคือมันไปทางกิเลสไป มันไปทางความไม่พอใจไป อันนี้ไม่ใช่ อันนี้แต่งเติมมา อันนี้ส่วนเกิน ถ้าอะไรถูกใจ ใช่ว่าๆๆๆ ไม่เป็นธรรม ไม่เป็นธรรมเลย เราจะปฏิบัติเราต้องเป็นธรรมก่อน เราต้องเป็นธรรมก่อน แล้วเราถึงปฏิบัติ อันนี้ถึงว่า.. เพราะมันเห็นสังคมเขาคิดกันอย่างนี้ เยอะไป ถ้าปัญหาอย่างนี้มา โอ้โฮ ได้ตอบ ฉะนั้นไอ้ที่เหลือนี่คิดไว้ก่อนนะ ๑๑ โมง เดี่ยวเราพัก พักก่อนนะ เดี่ยวกลับมาตอบ